

ΠΟΛΩΝΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

Η ΖΩΗ ΚΑΙ Ο ΘΑΝΑΤΟΣ

ΤΟΥ ΕΡΡ. ΣΙΕΓΚΕΒΙΤΣ

Ήσαν μιά φορά δύο χώρες, δύο άπέραντα λειβάδια που τὰ χώριζε ένα ολοκάθαρο ποτάμι. Σ' ένα μέρος, οί όχθες κατέβαιναν κι' οί δύο και σχημάτιζαν ένα πέλαμα, πολύ λίγο βαθύ, που έμοιαζε με μιά μικρή λίμνη με άτάραχα και διάφανα νερά. Από τὰ χρυσωμένα βάθι τους, που τὰ διέκρινε κανείς ανάμεσα από τάνάλαφρα νερά, πηδούσαν τὰ κοτσάνια των λωτών που τὰ λουλούδια των άντικαθρεφίζόντουσαν πάνω στο γαλήνιο καθρέφτη. Οί νύμφες κι' οί ιριδιωτές πεταλούδες πετούσανε πάνω από τὰ λουλούδια και τὰ πουλιά τραγουδούσανε, μέσα σέ μιάν ατμόσφαιρα άγχιθων, με κάτι άργυρόχρες νότες. Αυτό ήτανε τὸ πέλαμα που χώριζε τὰ δύο λειβάδια.

Η πρώτη χώρα λεγότανε τὸ λειβάδι τῆς Ζωῆς και ἡ δεύτερη τὸ λειβάδι τοῦ Θανάτου. Καὶ τὸ ένα και τὸ άλλο ήτανε τὸ έργο τοῦ Παντοδυνάμου Βράχμα. Στὸν καλὸ Βισνού ανέθεσε τὴ διοίκηση τοῦ λειβαδίου τῆς Ζωῆς και στὸ φρόνιμο Σίβα τὸ λειβάδι τοῦ Θανάτου. Καὶ τοὺς εἶπε :

— Νὰ διοικήσετε αὐτὲς τὲς χώρες ὅπως θέλετε.

Τότε, στὴ χώρα τοῦ Βισνού ἡ Ζωὴ άρχισε νὰ κινῆται. Ὁ ἥλιος άνέτειλε και ἔδωε, φέρνοντας τὴ μέρα και τὴ νύχτα· ἡ άπεραντοσύνη των θαλασσών μιά άγρίαινε και μιά γαλήνευε· στὸν οὐρανὸ φανήκανε κάτι σύννεφα βαρεῖα από τὴ βροχὴ· ἡ γῆ ντύθηκε με δάση, και ἦταν ένα ἀνακάτωμα ἀνθρώπων και ζώων που γινάνα μπορούν όλες αὐτὲς οί ὑπάρξεις· πολλοί λαοοί-ζονται, ὁ καλὸς θεὸς δημιουργῆσε τὴν Ἀγάπη, που τὴ διέταξε νὰ εἶνε μαζί κι' ἡ Εὐτυχία. — Καὶ τότε ὁ Βράχμα ἐκόλισε μπροστά του τὸ Βισνού και τοῦ εἶπε :

— Δὲν εἶνε δυνατό νὰ φτιάξεις νὰ στὸν κόσμο τίποτα τὸ τελειότερο και ἀφού φρόντισα νὰ δημιουργήσω τὸν οὐρανὸ ἀναπαύσου, και αὐτὰ τὰ ὄντα που τὰ λές «άνθρώπους» ἄς ἐξακολουθήσουν νὰ ὑπάρχουν τὸ νῆμα τῆς ζωῆς τους χωρίς τὴ βοήθειά μας.

Ὁ Βισνού ὑπάκουσε στὲς διαταγές τοῦ Βράχμα. Ἀπὸ τότε οί ἄνθρωποι ἔπρεπε νὰ σκέπτονται και νὰ ἐνεργοῦνε μοναχοί τους. Οί καλὲς τους ιδέες γινόντουσαν ἡ χαρὰ κι' οί κακὲς τους ἡ θλίψη· και κατὰπληχτοι παρατήρησαν ὅτι ἡ ζωὴ δὲν ἦταν μιά ἐξακολουθητικὴ εὐχαρίστησι.

Και παρουσιάστηκαν στὸ θρόνο τοῦ Βισνού και παραπονέθηκαν :

— Κύριε, δὲν μπορούμε νὰ ὑποφέρουμε τὴ ζωὴ. Γίνηκε πολύ βαρεῖα από τὰ βάρη.

Ἐκείνος ἀποκρίθηκε :

— Ἄς σὰς συγκρατήση ἡ Ἀγάπη!

Κι' ἔφυγαν ἡσυχασμένοι. Πραγματικῶς, ἡ ἀγάπη μετρίαζε τὴ λύπη· και

μέ την ευτυχία που έδινε τα βάσανα φαινόντουσαν μηδαμινά. Μά η αγάπη ελπε συνάμα κι η μεγάλη Δημιουργός της Ζωής, όσο απέφτανε η άν ήτανε η χώρα του Βισνού, πάλιν όμως, ύστερα από λίγο τα δάση δεν έβγαζαν πιά αρκετά άγρια φρούτα για τις ανθρώπινες μάστες, ούτε οι μέλισσες έκαναν αρκετά μέλι, ούτε τα όπωροφόρα δένδρα έφταναν για τις ανάγκες τους. Τότε, οι πιο λογικοί απόφοισαν να καθαρίσουν τα δάση, να καλλιεργήσουν τους άγρους, να σπείρουν και νάρχισουν τη συγκομιδή. Κι έτσι γεννήθηκε η εργασία. Σε λίγο, όλοι άναγκαστήκανε να δουλεύουν και τούτο έγινε όχι μονάχα, όρος ύψόξεως, μά αυτή η ίδια η ύπαρξη. 'Η Εργασία, λοιπόν φέρνει τον Κόπο, κι ο Κόπος την Κούραση. Και, τότε, τα πλήθη έτρεξαν στο Βισνού.

Κύριε, φωνάζανε, άπλώνοντας τα χέρια, τα κορμιά μας άδυνατίσαν η κούραση χύθηκε μες στα κόκκαλά μας και θέλουμε νά ναπαυόμαστε λιγάκι: μη η ζωή μας άναγκάζει να έργοξόμαστε άκατάπανστα.

— Ο Μεγάλος Βράχια δε μου έπέτρεψε να ξετυλίξω τη ζωή περισσότερο: μά μου είνε δυνατό να δημιουργήσω κάτι τι που θα είνε η διακοπή της εργασίας και συνεπώς η ξεκούραση.

Και δημιουργήσε τον ύπνο.

Οι άνθρωποι υποδέχτηκαν με χαρά το νέο τούτο δώρο, και σε λίγο, το θεώρησαν σάν ένα από τα πολυτιμότερα που έλαβαν από τα χέρια του Θεού. Κατά το δάστημα του ύπνου οι φροντίδες γαλήνευαν μαζί με τις άκαταπλητές έλπίδες, οι δυνάμεις ξαναζωντανεύαν—κι ο ύπνος, σά μία καλή μητέρα, σκούπιζε τα δάκρυα της θλίψεως κι έλουζε τα κεφάλια των κοιμωμένων με μία σιωπηλή ομίχλη ληρομυίας.—Οι θνητοί ύπερβινούσανε τον ύπνο, λέγοντας:

— Άς είσαι εύλογημένος, γιατί είσαι καλύτερος κι από την ξυπνητή ζωή.

Μονάχα ένα παράπονο είχανε: που δε βαστούσε σίβηνα και τον άκολουθούσε το ξυπνηματιάτι, άμα ξυπνούσανε ξανάρχιζε η εργασία: νέες φροντίδες και νέοι κόποι. Αυτή η σκέψις τους άπέλειπε σε τέτοιο σημείο όποτε, για τρίτη φορά παρουσιάστηκε στο Βισνού: —Κύριε, που είπαν, μάς χάρισε ένα πολύτιμο και άνείπιστο καλό, που δεν είνε όμως και τέλειο. Κάνε, σε παρακαλούμε, νά γίνηαιώνιος ο ύπνος μας.

Ο Βισνού μάζεψε τα θεϊκά σου φρούδια, θυμημένος έπειδή τον ένοχλούσανε τόσο πολύ, κι άποκρίθηκε:

— Δέν μπορώ. Μά πηγαίνετε στο πέραμα του ποταμού και στην άλληνη όχθη θά βρείτε κείνα που ζητάτε.

Και το πλήθος, ύπακούοντας στα θεία λόγια του, διευθύθηκε άμέσως προς τη μικρή λίμνη και ξετάισε από μακριά την άντικρυνή όχθη Πέρα από το τραπεζομάνηλο του νερού άπλώνόταν το Λειβάδι του Θανάτου, η χώρα του Σίβα, άμείλητη και φωτεινή, κεντημένη με ζωτικά λουλούδια. Εκεί ο ήλιος ούτε σηκωνότανε, ούτε έδυε, εκεί δεν υπήρχε ούτε μέρα, ούτε νύχτα, μά όλο το δάστημα ήτανε συγκρατημένο με ένα κισανορόδινο φως. Πεδιάδες και μικροί λόφοι το στολίζανε: άνθόδεσμες δέντρων χαμογελούσανε γαίρλάντες από κληματιές και κισσούς σκεπάζανε σά χαλι τους βράχους. Άλλά οι βράχοι, κι οι κισσοί των δένδρων δε φαινόντουσαν κι ένας άκόρετος ύπνος βασίλευε πάνω άπ' όλα μαζί με μία λεπτή μελαγχολία. Σάν καθαρόν άέρα ούτε η παραμικρή πνοή δε φυσούσε, κανένας λουλούδι δεν κουνιότανε και τα φύλλα δεν άνατρίχταν καθόλου.— Το πλήθος κοίταζε αυτήν την άκίνητη ζωή χωρίς νά βγάιη μιλά. Σε λίγο, ψιθύρισε:

— Τι γαλήνη βασίλευει κει κάτω! Όλα άναπαύονται μες στο φως.

— Ναι, η ειρήνη βασίλευει κει κάτω, ο αιώνιος ύπνος...

Και μερικοί, οι πιο κοιμωμένοι, είπαν:

— Άς πάμε νά βρούμε τον αιώνιον ύπνον...

Και πέρασαν το ποτάμι. Το λειβάδι τραπεζομάνηλο άνοίχτηκε άμέσως μπροστά τους, σά ν'είδε νάν τους εύκολόνη το διάβα. Εκείνοι που έμειναν στην όχθη, λυπηθήκανε, ξαφνικά, άπ' αυτόν τον χωρισμόν και θέλησαν να τους φωνάξουν: μά κανείς δε γύρισε το κεφάλι, κι έξακολουθούσανε το δρόμο τους: μά ένα άποφασισμένο κι άνάλαφρο βήμα, τρανήμως, δλοένα και περισσότερο, από τα θέληγητα της θαυμασίας χώρας.

Το πλήθος που τους κοίταζε από την όχθη τη Ζωής, παρατηρούσε ότι τα κορμιά τους, όσο κανόντουσαν στο βάθος, τόσο πιο πολύ γινότουσαν έλαφροί, διάφανοι, άβυλα, σά νά λιώνανε μες σ'απόλυτα φέγγη που τούλιγαν το Λειβάδι του Θανάτου. Κ' άμα έφταναν στην άντικρυνή όχθη, ξεπληθίσανε και ο ύπνος τους έπαισε άνίμμεσα από τα λουλούδια, στα πόδια των δέντρων η κοντά στους βράχους. Τα μάτια τους ήσανε κλειστά: μά τα πρόσωπά τους έδειχναν ότι, μοναχά, μιά άνέγκραστη γαλήνη, μά και μιά ευτυχία που δεν την έδινε ούτε αυτή η όχθη, στο Λειβάδι της Ζωής. Κ' άμα το είδανε οι άνθρωποι που έμειναν στην πρώτηνη όχθη, έλεγαν άναμεταξύ τους:

— Η χώρα του Σίβα είνε όμορφότερη και γλυκύτερη.

ΤΑ ΕΞΥΠΝΑ

ΚΑΙ ΤΑ ΚΟΥΤΑ

Σ' ένα όμιλο στρατιωτικών συζητούσαν για τους μεγάλους στρατηγούς της αρχαιότητας. Ένας άπ' αυτούς έπαινύνσε τη στρατηγική δεινότητα του Ξενόφωντος.

— Αυτό δέν το παραδεχομαι, άπάντησε κάποιος άλλος συνάδελφός του. Είνε άδύνατο να είναν καλός στρατηγός ένας άνθρωπος που έκαθότανε κι έγραφε διδακτικά βιβλία για τους μαθητές του Έλληνικού Σχολείου.

Ο γι α τ ρ ό ς.— Από τι πάσχεις;

Ο α ρ ρ ω σ τ ο ς.— Δέ μπορώ νά κοιμηθώ, γιατίε μου.

Ο γι α τ ρ ό ς.— Και τι κάνεις όλη την ήμερα;

Ο α ρ ρ ω σ τ ο ς.— Δουλεύω σά βωίδι από το πρωί ως το βράδυ, τρώω σά λυκος, τρέχω σά σκύλλος και μολαταύτα το βράδυ δέ μπορώ νά κοιμηθώ.

Ο γι α τ ρ ό ς.— Τότε δέν είμαι έγώ ο άρμόδιος... Πρέπει νά πς σε κανένα κτηνίατρο...

— Μά, κύριε ξενοδόχε, πάρε τη γάτα σου από δω. Θέλει νά φάη από τό πιάτο μου.

— Ά την καμένη! Είνε τόσο έξυτη! Άναγνώρισε το πιάτο της. Κάθε βράδυ της βάζω και τρώει σόν ίδιο.

— Μπά, φοράτε πένθος για το μακαρίτη το σύζυγό σας: Άλλά μου φαίνεται πως έχει πεθάνει πρό πέντε ετών.

— Ναι, αλλά πρέπει τελοσπάντων νά δείξω σ'όν κόσμο πως έμεινα χήρα.

✕

ΕΙΣ ΤΟ ΦΩΤΟΓΡΑΦΕΙΟΝ

Ο νέος δημόσιος εισπράκτης της κομποπόλεως Κ... πηγαίνει εις το φωτογραφείον για νά βγάλει μερικές φωτογραφίες.

Πρό του φωτογραφικού φακού παίρνει την πόζα. α τ ν νομίζει πως ταιριάζει σ'ι αξιομά του.

— Μ' αυτή τη θ έ σ η που έχετε δέ μπορώ νά σας φωτογραφίσω, του λέει ο φωτογράφος.

— Τι νά κάνω; Δέν είχα νά προσόντα νά με διορίσουν σέ άνωτέρα.

— Δέν έννοω αυτό. Νά τ ο π ο θ ε τ η θ η τ ε καλύτερα.

— Κι' έγώ ζητώ νά με τ ο π ο θ ε τ η σ ο υ ν καλύτερα. Νά δοίμε όμως άν θά εγκρίνη την μετάθεσή μου το ύπουργείο.

— Μά μή κ' ά θ ε σ τ ε έτσι...

— Έννοια σας και δέν κ' ά θ ο μ α τ ι. Όλη μέρα γυρίζω και έχω βάλεи στην ενεργεία όσα μέσα μπορούσα.

Και άρχισαν νά ποχωρούνε στην άλληνη όχθη. Όλοι μαζί, γυναίκες και παιδιά, γέροι και γριές, πορθένες και άλκιμοι έφηβοι, χιλιάδες πρόσωπα μαζεώνόντουσαν στο στενό πέραμα. Και το λειβάδι της Ζωής έρημώθηκε, σχεδόν τελείως. Ο Βισνού, που ο προορισμός του ήτανε νά φυλάη τη ζωή, τρώμαζε από τη συμβολή που έδωσαν σέ μία στιγμή θυμού και πήγε σ'όν Παντοδύναμο Βράχια.

— Δημιούργη, του είπε, σάσε τη Ζωή! Έίκανες τη Χώρα του Θανάτου τόσο όμορφη, το πο φεγγόβολη, ώστε όλοι οι άνθρωποι εγκαταλείπουν το Βασίλειό μου!

— Κανείς δέν έμεινε: ορώτησε ο Βράχια.

— Μονάχα ένας νέος: και μία νέα, Κύριε, που, έπειδή αγαπιούντανε τρελλά, προτίμησαν νάρνηθούν την αιώνιαν ειρήνη και νά κλείσουν τα μάτια τους για νά μη θαυμάζη πλέον ο ένας τόν άλλον.

— Και τι θέλεις, τώρη;

— Νά κάνης λιγότερο έλκυστικό και λιγότερο εύτυχισμένο το Λειβάδι του Θανάτου, είδεμθ θά μ' εγκαταλείψουν κ' αυτοί, μόλις πέραση η Άνοιξη της άγάπης τους.

Ο Βράχια σκέφτηκε μία στιγμή, κ' ύστερα είπε:

— Όχι, δε θά βάλω χέρι στην όμορφιά και στην ευτυχία της χώρας του Σίβα. Οι άνθρωποι θά ξαναπηγαίνουν στην άντικρυνή όχθη, μά δέν θά περνάνε πιά το πέραμα μ' εύχαρίστηση. Κι' η ζωή δε θά πεθάνη.

Κι άφορ είπε αυτό, έδραξε από τα σκοτάδια έναν άδιατέραστο και πυκνό πέλο: ύστερα δημιουργήσανε δύο φοχτά τέρατα, που τόν ένα τόνόμισε Θλίψη και τόν άλλο Φρίξη, και τα διέταξε νά κρατούν τον πέλον άπλημένο μπροστά στο πέραμα. Και από τότε η Ζωή πλημμυρά στο βασίλειο του Βισνού, γιατί, άν και η Χώρα του Θανάτου είνε ακόμα ώραια και φωτεινή, κανείς δέν τολμά πιά νά την πλησιάση.

Έρρ. Σίεγκεβιτς

Το πλήθος τράβηξε προς το πέραμα